

Technologinių rizikų globali valdysena

Įvairios naujos ir didelį poveikį turinčios technologijos galėtų labai prisidėti prie tvaraus vystymosi, žmonių gerovės ar socialinio ir ekonominio vystymosi, tačiau kartu keltų naują ir pražūtingą technologinę riziką. Tokia rizika gali kilti, pavyzdžiui, dėl nesąžiningo dirbtinio intelekto, nekontroliuojamo ir negrįžtamo naujų genetiškai modifikuotų organizmų plitimo aplinkoje arba dėl didelio masto technologinių intervencijų į klimato sistemą kovojant su antropogeniniu visuotiniu atšilimu. Katastrofiniai pavojai taip pat gali kilti dėl to, kad tiek valstybės, tiek nevalstybiniai veikėjai priešiskai panaudos naujas technologijas, pavyzdžiui, panaudodami dirbtinį intelektą biologiniams ginklams kurti arba plataus masto kibernetiniams karams. Pasaulinio valdymo atsakas - tiek per tarptautines, tiek per tarpvalstybines institucijas - iki šiol labai skyrėsi pagal gebėjimą veiksmingai valdyti naują technologinę riziką. Mokslinio tyrimo projekte būtų tiriamos valdymo priemonės, siekiančios sukurti institucinius modelius, skirtus veiksmingam pražūtingos technologinės rizikos valdymui pasauliniu lygmeniu. Tai galėtų apimti pavienius arba lyginamuosius atskirų technologijų sričių ir skirtingų technologijų sričių atvejų tyrimus, daugiausia dėmesio skiriant prisitaikymo procesams atitinkamose tarptautinėse arba tarpvalstybinėse institucijose. Konceptualiai projektas būtų grindžiamas platesnėmis diskusijomis apie institucinius pokyčius politikos moksluose ir // **The**

Global Governance of Catastrophic Technological Risk (konsultuojantis mokslininkas/vadovas prof. dr. Florian Caspar Rabitz)

A range of novel and high-impact technologies could make significant contributions to sustainable development, human well-being or socio-economic development, while also implying new and catastrophic technological risks. Such risks could occur, for instance, with rogue Artificial General Intelligence, with the uncontrollable and irreversible environmental diffusion of novel Genetically Modified Organisms, or with large-scale technological interventions into the climate system for combating anthropogenic global warming. Catastrophic risks may also result from hostile uses of novel technologies, by state and non-state actors alike, for instance when leveraging Artificial Intelligence for the construction of biological weapons or for large-scale cyberwarfare. Global governance responses, both through international and transnational institutions, have so far shown considerable variation in their capacity for effectively managing new and catastrophic technological risks. The research project would explore such governance responses to develop institutional models for the effective management of catastrophic technological risks at the global level. This could involve single- or comparative case studies both within and across technological domains, focusing on adaptation processes within relevant international or transnational institutions. Conceptually, the project would seek to draw on wider discussions on institutional change in political science and international relations.